

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- دانش‌آموخته یا کارشناس یکی از رشته‌های علوم اجتماعی را به کلاس درس دعوت کنید و از او بپرسید که رشته علمی ایشان چه فوایدی برای جامعه دارد و دانش‌آموختگان این رشته از چه توانایی‌ها و مهارت‌هایی برخوردارند؟

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۲- انتخاب رشته‌ی تحصیلی دانشگاهی یکی از تصمیم‌های مهم زندگی شماست. برای انتخاب رشته باید رشته‌های مختلف را با یکدیگر مقایسه کنید. برای مقایسه، به ملاک و معیار نیاز دارید. بسیاری از خانواده‌ها، بیش‌تر ملاک آینده‌ی شغلی را در نظر می‌گیرند و با این ملاک به ارزیابی رشته‌ها می‌پردازند؛ یعنی هر رشته‌ای را که فرصت‌های شغلی بیش‌تر و بهتری داشته باشد، ترجیح می‌دهند.

الف) به نظر شما، در بین رشته‌های علوم اجتماعی کدام رشته از آینده‌ی شغلی بهتری برخوردار است؟ ب) آیا ملاک دیگری غیر از آینده‌ی شغلی برای مقایسه‌ی رشته‌های علمی وجود دارد؟

« پاسخ »

الف) پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

ب) ملاک دیگر برای مقایسه رشته‌های علمی: معیار فایده‌مندی

۳- با توجه به آنچه در درس ۲ خواندید درباره‌ی دو مسئله‌ی زیر و پیامدهای آنها گفت‌وگو کنید.

- در کشور ما بسیاری از مدیران ارشد که برنامه‌ریزی برای کشور از وظایف آنها است، فارغ‌التحصیل و دانش‌آموخته‌ی علوم انسانی نیستند.
- امروزه، فناوری بر زندگی بشر سیطره یافته است و به جای این‌که انسان، توسعه‌ی فناوری را هدایت و راهبری کند، فناوری، زندگی انسان‌ها را کنترل می‌کند.

« پاسخ »

پیامد مسأله‌ی اول: درک ناقص از حوزه مدیریتی خود، برنامه‌ریزی ناسازگار با نیازهای کشور در آن حوزه، هدر رفتن منابع، عدم تحقق اهداف، تأثیر منفی بر نخبگان دانش‌آموخته علوم انسانی

پیامد مسأله‌ی دوم: از دست رفتن قوه ابتکار و خلاقیت - تأثیر منفی بر سلامت روانی و اجتماعی - ایجاد مسائل اجتماعی جدید - اتلاف سرمایه‌های انسانی

۴- دانش‌های روان‌شناسی، اخلاق، مردم‌شناسی، تاریخ، شیمی و فیزیک زیرمجموعه کدام دسته از علوم قرار می‌گیرند؟

علوم		
علوم طبیعی	علوم انسانی	علوم اجتماعی
.....	.....	.....

« پاسخ »

علوم		
علوم طبیعی	علوم انسانی	علوم اجتماعی
شیمی فیزیک	روان‌شناسی اخلاق	مردم‌شناسی تاریخ

۵- جامعه‌شناسی انتقادی کدام رویکردهای جامعه‌شناسی را محافظه‌کار می‌دانند؟ علت را توضیح دهید.

« پاسخ »

جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و تفهیمی

زیرا این رویکردها نمی‌توانند درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی داوری کنند و به شرایط موجود تن می‌دهند.

۶- مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسان انتقادی چیست؟

« پاسخ »

نقد وضعیت موجود جامعه برای رسیدن به یک وضعیت مطلوب‌تر

۷- چرا جامعه‌شناسی انتقادی امکان داوری ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را دارند؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسان انتقادی علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی، روش‌های دیگری را نیز به رسمیت می‌شناسند. همین روش‌ها به آنها امکان می‌دهد که درباره ارزش‌ها و هنجارها داوری کنند.

۸- کدام‌یک از سه رویکرد جامعه‌شناسی، داوری ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی را می‌پذیرند؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسی انتقادی

۹- منظور از جامعه‌شناسی انتقادی چیست؟

« پاسخ »

نوع جدیدی از جامعه‌شناسی به نام «جامعه‌شناسی انتقادی» در قرن بیست پدید آمد. جامعه‌شناسی انتقادی بیش‌تر از جامعه‌شناسی تفهیمی از علوم طبیعی فاصله گرفت. جامعه‌شناسان انتقادی علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی، روش‌های دیگری را نیز به رسمیت می‌شناسند. همین روش‌ها به آن‌ها امکان می‌دهد که درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارها داوری کنند و برای عبور از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب، راه‌حلهایی ارائه کند. مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسان انتقادی، نقد وضعیت موجود جامعه برای رسیدن به یک وضعیت مطلوب‌تر است. جامعه‌شناسی انتقادی، دو رویکرد قبلی جامعه‌شناسی؛ یعنی جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و تفهیمی را محافظه‌کار می‌داند؛ زیرا آن رویکردها نمی‌توانند درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی داوری کنند و به شرایط موجود تن می‌دهند.

۱۰- جامعه‌شناسی انتقادی چه زمانی پدید آمد؟

« پاسخ »

قرن بیستم
نکته: جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و جامعه‌شناسی تفهیمی در قرن ۱۹ پدید آمدند.

۱۱- چرا ماکس وبر معتقد بود جامعه‌شناس نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی داوری علمی نماید؟

« پاسخ »

الف) چون آن‌چه جامعه‌شناسان می‌گویند، باید با روش تجربی اثبات شود، وگرنه ارزش علمی ندارد. روش تجربی نیز توان و ظرفیت داوری علمی ندارد.
ب) زیرا از نظر وبر با این کار (داوری و نقد) جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا به نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

۱۲- یک مثال ذکر کنید که دیدگاه وبر را در مورد ناتوانی جامعه‌شناسی در داوری آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی نشان دهد؟

« پاسخ »

مثلاً جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آن‌ها را توصیف و درک کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد.

۱۳- ماکس وبر در مورد داوری آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی چه دیدگاهی داشت؟

« پاسخ »

از نظر وبر جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند اما نمی‌تواند درباره‌ی این آرمان‌ها و ارزش‌ها داوری علمی کند، چون روش تجربی توان و ظرفیت داوری علمی ندارد.

۱۴- دیدگاه ماکس وبر را در مورد روش در علوم اجتماعی شرح دهید.

« پاسخ »

وبر بر «روش تفهیمی» به عنوان روش ویژه علوم اجتماعی تأکید می‌کرد اما هم‌چنان علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و معتقد بود، آنچه جامعه‌شناسان می‌گویند، باید با روش تجربی اثبات شود، وگرنه ارزش علمی ندارد.

۱۵- ماکس وبر، کدام روش را به عنوان روش ویژه علوم اجتماعی تأکید داشت؟

« پاسخ »

روش تفهیمی

۱۶- برای معنادار بودن کنش‌های اجتماعی یک مثال ذکر کنید؟

« پاسخ »

بوق زدن یک کنش انسانی است. شما از ویژگی‌های بیرونی و قابل مشاهده‌ی بوق، مانند طول موج و فرکانس، معنای آنرا نمی‌فهمید اما بوق‌ها علی‌رغم ظاهر یکسان، در موقعیت‌های مختلف، معانی متفاوتی دارند. بوق زدن می‌تواند به معنی سلام کردن، تشکر کردن، هشدار دادن، شادی کردن، اعتراض کردن و ... باشد. شما زمانی می‌توانید بوق زدن دیگری را درک کنید و به آن پاسخ مناسب بدهید که معنایش را بفهمید.

۱۷- کدام متفکر اجتماعی معتقد بود کنش‌های اجتماعی معنادار است؟

« پاسخ »

ماکس وبر

۱۸- رویکرد کدام متفکر اجتماعی به جامعه‌شناسی تفهیمی مشهور شد؟

« پاسخ »

ماکس وبر

۱۹- منظور از جامعه‌شناسی تفهیمی چیست؟

« پاسخ »

وبر معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. این رویکرد در جامعه‌شناسی به جامعه‌شناسی تفهیمی مشهور شد.

۲۰- ویلهلم دیلتای و ماکس وبر را در مقایسه جهان اجتماعی و طبیعی چه ادعایی داشتند؟

« پاسخ »

مدعی شدند هر چند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارند.

۲۱- در قرن ۱۹ میلادی؛ کدام متفکران اجتماعی مدعی شدند که انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی متفاوت‌اند؟

« پاسخ »

ویلهلم دیلتای - ماکس وبر

۲۲- در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی از کدام روش در مطالعه جامعه استفاده می‌شود؟

« پاسخ »

حسی و تجربی

۲۳- ویژگی‌های جامعه‌شناسی پوزیتیویستی را ذکر کنید.

« پاسخ »

الف) در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شوند و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود. بنابراین روش مطالعه آن‌ها نیز یکسان دانسته می‌شود.

ب) در این رویکرد روش مطالعه جامعه همان روشی که در مطالعه طبیعت به کار گرفته می‌شود، یعنی روش حسی و تجربی است.

پ) همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

۲۴- منظور از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی چیست؟

« پاسخ »

موفقیت‌های بی‌سابقه‌ی علوم طبیعی، برخی جامعه‌شناسان این دوره را علاقه‌مند کرده بود که جامعه‌شناسی را هر چه بیش‌تر به علوم طبیعی نزدیک و شبیه نمایند. این رویکرد که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد، با نام جامعه‌شناسی پوزیتیویستی شناخته می‌شود.

۲۵- در کدام رویکرد، جامعه‌شناسی در زمره دانش‌های ابزاری قرار می‌گیرد؟

« پاسخ »

پوزیتیویستی

۲۶- کدام عامل، برخی جامعه‌شناسان را علاقه‌مند کرد که جامعه‌شناسی را به علوم طبیعی نزدیک و شبیه نمایند؟

« پاسخ »

موفقیت‌های بی‌سابقه‌ی علوم طبیعی

۲۷- بنیان‌گذاری جامعه‌شناسی چه کسی است؟ ابتدا آن را چه نامید؟

« پاسخ »

اگوست کنت - فیزیک اجتماعی

۲۸- چرا کنت، ابتدا نام فیزیک اجتماعی را برای جامعه‌شناسی انتخاب کرد؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود در قرن نوزدهم میلادی سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود. به همین دلیل اگوست کنت، بنیان‌گذاری جامعه‌شناسی، ابتدا نام فیزیک اجتماعی را برای این رشته برگزید.

۲۹- سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی را نام ببرید.

« پاسخ »

پوزیتیویستی - تفهمی - انتقادی

۳۰- در جامعه‌شناسی براساس کدام ملاک، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است؟

« پاسخ »

دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

۳۱- چه ارتباطی بین جامعه‌شناسی خرد و کلان وجود دارد؟

« پاسخ »

جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.

۳۲- منظور از جامعه‌شناسی کلان چیست؟

« پاسخ »

ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

۳۳- منظور از جامعه‌شناسی خرد چیست؟

« پاسخ »

کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.

۳۴- جامعه‌شناسی را تعریف کنید؟

« پاسخ »

برخی جامعه‌شناسان، جامعه‌شناسی را علوم شناخت «کنش اجتماعی» و بعضی آن را علم شناخت «ساختار اجتماعی» دانسته‌اند.

۳۵- جامعه‌شناسی یکی از شاخه‌های ..... است.

« پاسخ »

جامعه‌شناسی یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی است.

۳۶- چند نمونه از رشته‌هایی که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند (شاخه‌های علوم اجتماعی) را نام ببرید.

« پاسخ »

اقتصاد، حقوق، سیاست، تاریخ، استان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی

۳۷- چرا شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی پدید آمده است؟

« پاسخ »

کنش‌های اجتماعی، ابعاد و انواع مختلفی دارند. برای بررسی و مطالعه‌ی این انواع و ابعاد، دانش‌های مختلفی به وجود آمده است؛ یعنی همان‌طور که بدن انسان اعضای مختلفی دارد و تخصص‌های گوناگونی درباره‌ی آن پدید آمده است، زندگی اجتماعی انسان نیز به دلیل این‌که ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

۳۸- موضوع مطالعه‌ی علوم اجتماعی چیست؟

« پاسخ »

علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن؛ یعنی پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

۳۹- کدام فواید در علوم اجتماعی وجود دارد که علوم طبیعی از آن برخوردار نیستند؟

« پاسخ »

الف) علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یک‌دیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

ب) علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

پ) علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند، از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

۴۰- چرا علوم اجتماعی از اهمیت بیش‌تری نسبت به علوم طبیعی برخوردارند؟

« پاسخ »

زیرا علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند، از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیش‌تری برخوردارند.

۴۱- علوم اجتماعی چگونه به داوری درباره علوم طبیعی و فناوری‌های حاصل از آن می‌پردازد؟

« پاسخ »

اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند، از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

۴۲- ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد آن‌ها توسط علوم اجتماعی چه فایده‌ای دارد؟

« پاسخ »

علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۴۳- کشف نظم و قواعد زندگی اجتماعی توسط دانشمندان علوم اجتماعی چه فایده‌ای دارد؟

« پاسخ »

آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند. ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

۴۴- قدرت پیش‌بینی در علوم اجتماعی چه تفاوتی با علوم طبیعی دارد؟

« پاسخ »

به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آنها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

۴۵- فواید علوم اجتماعی را بنویسید.

« پاسخ »

الف) به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.
ب) دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آنها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند. ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آنها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

پ) علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یک‌دیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

ت) علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آنها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

ث) علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها را دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آنها کمک می‌کنند، از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

۴۶- فواید علوم طبیعی را بنویسید.

« پاسخ »

این علوم با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آنها را می‌دهند و به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند. علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۴۷- موضوع مطالعه علوم طبیعی چیست؟

« پاسخ »

جهان طبیعی و پدیده‌های آن را مطالعه می‌کند.

۴۸- یکی از شیوه‌های درک فواید علوم اجتماعی چیست؟

« پاسخ »

از طریق مقایسه علوم طبیعی و علوم اجتماعی

۴۹- علوم اجتماعی را تعریف کنید.

« پاسخ »

به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه‌ی زندگی ما و هم‌چنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه‌ی زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

۵۰- بین محیط‌های اجتماعی و کنش افراد چه ارتباطی وجود دارد؟

« پاسخ »

همه ما، تأثیر اجتماعی مثل کلاس، محله، خانواده، روستا، شهر، کشور و جهانی را که در آن زندگی می‌کنیم بر رفتار خودمان احساس می‌کنیم و در مقابل، کم و بیش متوجه تأثیر کنش‌های خودمان بر ایجاد، تداوم و تغییر این اجتماعات نیز هستیم.

۵۱- کلاس درس چگونه واقعیتی است؟

« پاسخ »

کلاس درس، هر چند از اجزا و عناصری مانند اتاق، میزها، صندلی‌ها، دانش‌آموزان و معلم تشکیل شده اما خود، واقعیتی بیش‌تر از این اجزا است که بر همه‌ی این عناصر تأثیر می‌گذارد.

۵۲- به سؤال زیر پاسخ کوتاه دهید.

چه کسی نام فیزیک اجتماعی را برای جامعه‌شناسی انتخاب کرد؟

« پاسخ »

آگوست کنت (ص ۱۴) (۰/۵)

۵۳- در متن زیر، فواید علوم اجتماعی به ترتیب کدام است؟

«در پی اختلاف‌های صورت گرفته بین دو کشور، مذاکراتی برای جلوگیری از وقوع جنگ احتمالی صورت گرفت. در این مذاکرات هر دو کشور دلایلی برای عملکرد گذشته‌شان ارائه دادند و به حل و فصل اختلاف‌های خود پرداختند. بازتاب نتایج این مذاکرات در مطبوعات هر دو کشور، سیلی از انتقادات را به همراه داشت.»

(۱) قدرت پیش‌بینی نسبت به آثار و پیامدهای فعالیت‌های اجتماعی از طریق شناسایی کنش‌های اجتماعی - همدلی و همراهی از طریق فهم معانی کنش‌ها - امکان داوری و موضع‌گیری اجتماعی

(۲) همدلی و همراهی از طریق فهم معانی کنش‌ها - واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب - ظرفیت داوری و انتقاد نسبت به هنجارها

(۳) قدرت پیش‌بینی نسبت به آثار و پیامدهای فعالیت‌های اجتماعی از طریق شناسایی کنش‌های اجتماعی - واکنش و موضع‌گیری اجتماعی مناسب - فهم معانی کنش‌های دیگران

(۴) همدلی و همراهی از طریق فهم معانی کنش‌ها - همدلی و همراهی از طریق فهم معانی کنش‌ها - ظرفیت داوری و انتقاد نسبت به هنجارها

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به عبارت «جلوگیری از وقوع جنگ احتمالی»، قدرت پیش‌بینی آثار و پیامدهای فعالیت‌های اجتماعی انسان (اختلاف بین دو کشور) در نظر گرفته شده است. با توجه به «حل و فصل اختلاف‌ها بعد از ارائه دلایل»، همدلی و همراهی از طریق فهم کنش‌ها نشان داده شده است. «موج انتقادات پس از باتاب نتایج»، امکان داوری و موضع‌گیری اجتماعی را نشان می‌دهد.

۵۴- به ترتیب «پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت»، «انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها»،

«رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت» مربوط به کدام یک از فواید علوم طبیعی یا علوم انسانی است؟

(۱) فواید علوم طبیعی - فواید علوم انسانی - فواید علوم انسانی

(۲) فواید علوم انسانی - فواید علوم انسانی - فواید علوم طبیعی

(۳) فواید علوم طبیعی - فواید علوم انسانی - فواید علوم طبیعی

(۴) فواید علوم طبیعی - فواید علوم طبیعی - فواید علوم انسانی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

عبارت اول ← فواید علوم طبیعی

عبارت دوم ← فواید علوم انسانی

عبارت سوم ← فواید علوم طبیعی

۵۵- کدام گزینه در رابطه با فواید علوم اجتماعی صحیح نیست؟

- (۱) علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره‌ی علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنرا دارند.
- (۲) علوم اجتماعی، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله‌ی غلبه‌ی او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.
- (۳) علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره‌ی ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند.
- (۴) علوم اجتماعی، زمینه‌ی فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله‌ی غلبه‌ی او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۵۶- علوم اجتماعی به چه وسیله‌ای فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند؟

- (۱) با شناخت طبیعت و قوانین آن‌ها
- (۲) با شناخت پدیده‌های اجتماعی و پیش‌بینی آثار آن‌ها
- (۳) با داوری درباره‌ی پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها (۴) با آگاهی از فرصت‌ها و محدودیت‌ها

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علوم اجتماعی با داوری درباره‌ی پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

- ۵۷- در ارتباط با یک آسیب اجتماعی مانند فقر شهری یا حاشیه‌نشینی، موضع رویکرد تفسیری کدام است؟
- (۱) بررسی این آسیب با ملاک‌های ارزشی خوب و بد - تفسیر و توصیف این پدیده‌ی اجتماعی - فهم معنای کنش مبتلایان به این آسیب
  - (۲) مطالعه‌ی این پدیده به روش تجربی و یافتن راه‌حلی برای کنترل آن - فهم این پدیده‌ی اجتماعی - داوری ارزشی و هنجاری آن
  - (۳) فهم و تفسیر این پدیده با روش تجربی - ورود به جمع افراد مبتلا به این آسیب - فهم و توصیف عقاید و ارزش‌های حاکم بر آن
  - (۴) مطالعه‌ی این پدیده‌ها و نقد آن‌ها بدون استفاده از روش تجربی - اهمیت به تفهم در مطالعه - توصیف و فهم معنای این پدیده‌ی اجتماعی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در قرن نوزدهم میلادی برخی از متفکران اجتماعی آلمانی از جمله ویلهلم دیلتای و ماکس وبر، مدعی شدند که هر چند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند و پدیده‌های اجتماعی نیز با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد. ماکس وبر معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد؛ بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. وبر با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست. اما از آن‌جا که هنوز علم را علوم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه‌ی پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. از این‌رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست، بلکه آن‌را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت. به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد. از نظر او جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند اما نمی‌تواند درباره‌ی آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

۵۸- کدام گزینه از رویکردهای اصلی در جامعه‌شناسی نمی‌باشد؟

- (۱) جامعه‌شناسی انتقادی
- (۲) جامعه‌شناسی خرد و کلان
- (۳) جامعه‌شناسی تفسیری
- (۴) جامعه‌شناسی تبیینی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

- ۵۹- علمی که به فهم معنای کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد چه نامیده می‌شود؟
- (۱) علوم تبیینی
  - (۲) علوم اجتماعی
  - (۳) علوم ابزاری
  - (۴) علوم تفهیمی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. علمی که به فهم معنای کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد علوم تفهیمی نامیده می‌شود.

- ۶۰- به چه دلیل پیش‌بینی در علوم اجتماعی، پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؟
- (۱) شناخت فضا، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی و داوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها
  - (۲) نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری
  - (۳) آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آنها
  - (۴) پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آنها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.